

Planprogram Strategisk næringsplan 2026 - 2030

Fauske kommune

**FAUSKE
KOMMUNE**

Innhold

Planprogram Strategisk næringsplan 2026 - 2030 Fauske kommune	1
1. Bakgrunn for arbeidet.....	3
1.1 Planprogrammets rolle.....	3
1.2 Innspill og videre informasjon.....	3
2. Formål med planarbeidet.....	4
2.1 Næringslivets betydning for kommunen	4
2.2 Kommunens rolle i stedsutviklingen	4
2.3 Forankring til overordnede innsatsområder i kommuneplanens samfunnsdel	5
3. Mål	6
3.1 Hovedmål.....	6
3.2 Delmål	6
3.2.1 Kortsiktige- og langsiktige mål	6
3.3 Et helhetlig kunnskapsgrunnlag.....	8
3.4 Videre kunnskaps- og utredningsbehov	8
3.5 Avgrensinger og koblinger mot andre aktuelle planer.....	8
3.6 Alternative utviklingsretninger.....	8
4. Planforutsetninger og rammer for arbeidet.....	8
4.1 Nasjonal og regionale føringer	9
4.2 Kommunale forutsetninger	9
5. Planprosessen	9
5.1 Organisering av arbeidet.....	9
5.2 Medvirkning og forankring.....	10
5.3 Framdriftsplan – milepæler i arbeidet.....	11

1. Bakgrunn for arbeidet

Plan- og bygningsloven pålegger kommunen å ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel (jf. PBL § 11-1). Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen. Det kan utarbeides kommunedelplan for bestemte områder, temaer eller virksomhetsområder. Ny kommunal planstrategi som ble vedtatt i kommunestyret i mai 2024 viser til behov for utvikling av en kommunal strategisk næringsplan. Kommuneplanens samfunnsdel som er revidert og vedtatt i april 2022 har ulike mål og strategier som også omfatter næring.

1.1 Planprogrammets rolle

For alle regionale planer og kommuneplaner, og for reguleringsplaner som kan ha vesentlige virkninger for miljø og samfunn, skal det som ledd i varsling av planoppstart utarbeides et planprogram som grunnlag for planen (jf. PBL §4-1 og §11-13). Planprogrammet skal gjøre rede for:

- Formålet med planarbeidet
- Planprosessen med frister og deltakere
- Opplegg for medvirkning
- Beskrivelse av hvilke alternativ som vil bli vurdert
- Behovet for utredninger

Planprogrammet er således en slags «plan for planen». Hensikten er å legge til rette for en åpen planprosess som sikrer bred og hensiktsmessig medvirkning og involvering fra alle berørte parter gjennom hele prosessen, med mål om å skape en plan som er godt forankret i hele kommunen. Forslag til planprogram sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn samtidig med varsling av planoppstart. Kommunestyret fastsetter endelig planprogram.

1.2 Innspill og videre informasjon

Fauske kommune ønsker gjerne innspill til planprogrammet!

Merk innspill med «Kommunedelplan strategisk næringsplan» og send til postmottak@fauske.kommune.no, eventuelt pr. post til Fauske kommune – boks 93, 8201 Fauske.

Informasjon om videre planprosess vil bli lagt ut på kommunens nettside; www.fauske.kommune.no.

2. Formål med planarbeidet

2.1 Næringslivets betydning for kommunen

Næringslivet, frivillig sektor, innbyggere og kommuneorganisasjonen bidrar alle til samfunnsutvikling. Næringslivet har forventninger til kommunen som planmyndighet, tjenesteyter og tilrettelegger, men kommunen skal også ha forventninger til næringslivet. Et samfunnsansvarlig og engasjert næringsliv kan utgjøre en stor betydning for et lokalsamfunn. Grad av sysselsetting og inntektsnivå blant kommunens innbyggere påvirker hvordan vi har det. Det er derfor i kommunens høyeste interesse å legge til rette for etablering av nye arbeidsplasser og videre utvikling av eksisterende bedrifter for å sikre best mulig sysselsetting i kommunen. Eksisterende bedrifter, bedrifter i vekst og nye arbeidsplasser har direkte sammenheng med økt bosetting og tilflytting som igjen henger sammen med skatteinntekter og lokal kjøpekraft og evnen til å drifte gode kommunale tjenester. Med tanke på Fauske kommune sitt begrensede økonomiske handlingsrom på nåværende tidspunkt er det behov for vekst i både kommunens inntekter og innbyggers kjøpekraft. Dette kan næringslivet bidra til med verdiskaping og ringvirkninger. Det er relevant å analysere hvilke bransjer som kan bidra mest til verdiskaping, samtidig som man har oversikt over rammebetingelsene og behovene til alle bransjene.

Hovedsatsinger som vil vektlegges i denne planen er sentrumsutvikling, kraftsentrum for industri og knutepunkt.

Klimarisiko er et relativt nytt begrep som blir stadig mer aktuelt for næringsliv og kommune og som det er ønskelig å se litt nærmere på:

- Fysisk risiko: Kostnader knyttet til fysisk skade som følge av klimaendringer.
- Overgangsrisiko: Økonomisk risiko knyttet til overgangen til lavutslippssamfunnet.
- Ansvarsrisiko: Erstatningskrav knyttet til beslutninger eller mangel på beslutninger som på en eller annen måte kan knyttes til klimapolitikk eller klimaendringer.

2.2 Kommunens rolle i stedsutviklingen

Fauske kommune er regionssenter for indre Salten, og er et naturlig knutepunkt og handelssentrum for regionen. Hele Salten regnes som en bo- og arbeidsregion med stor flyt av pendlere til og fra de enkelte kommunene. Fauske kommune har en nøkkelrolle i utvikling av lokalsamfunnet.

Fauske kommune har også konkrete roller som er relevante i arbeidet:

- Samfunnsutvikling – pådrive, tilrettelegge og samarbeide med befolkning og næringsliv.
- Myndighetsutøver – planmyndighet og tilskuddsforvalter.
- Tjenesteleverandør – utøver av tjenester som utdanning, helse, omsorg m.m.
- Eier og drifter – bygg, infrastruktur og eierskap i selskaper.
- Innkjøper – varer og tjenester

Planarbeidet som verktøy

Det kommunale plansystemet skal gjennom den kommunale planstrategien og kommuneplanens samfunnsdel skape gode strategiske styringsverktøy, tilpasset de behov og utfordringer kommunen har, og vil få på lang sikt. Kommuneplanens samfunnsdel (Fauske mot 2034) og ny kommunal planstrategi i 2024 peker på den retningen Fauske kommune skal ha i årene framover.

Strategisk næringsplan vil videre utarbeide detaljerte mål og strategier for arbeidet med å tilrettelegge og videreutvikle det lokale næringslivet, øke attraktivitet for etableringer og skape gode samspill mellom det offentlige og private. Dette skal føre til en robust næringsvariasjon og bærekraft for framtiden.

2.3 Forankring til overordnede innsatsområder i kommuneplanens samfunnsdel

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringer innen 2030. Fauske kommunes samfunnsdel peker på tre bærekraftselementer som skal være sentral i planarbeidet. Disse innsatsområdene gjelder også for det videre arbeidet med strategisk næringsplan:

Sosial bærekraft

- Et inkluderende samfunn og gode fellesskap
- God folkehelse, livskvalitet og like muligheter
- Frihet og frigjøring av den enkeltes potensiale

Økonomisk bærekraft

- Økonomisk handlingsrom
- Et verktøy for å sikre sosial bærekraft
- Et mangfoldig arbeidsliv, en attraktiv arbeidsgiver og en handlekraftig organisasjon

Klima- og miljømessig bærekraft (økologisk bærekraft)

- Fundament for sosial- og økonomisk bærekraft
- Respektere klodens tålegrense
- Ansvarlig bruk og vern av ressurser og miljø
- Smarte og grønne løsninger.

Basert på innsatsområdene er det i vedtatt kommuneplanens samfunnsdel definert tre hovedområder:

- Å leve i Fauske
- Å skape og handle i Fauske
- Å møte framtiden i Fauske

Innen disse områdene framkommer overordnede mål og strategier. Dette vil være førende for målutarbeidelsen i strategisk næringsplan.

3. Mål

3.1 Hovedmål

Målet med strategisk næringsplan er å definere felles mål og tiltak for utvikling av næringslivet i kommunen, og planen skal fungere som et overordnet styringsverktøy for prioritering av tiltak basert på våre fortrinn, behov og muligheter.

3.2 Delmål

En strategisk næringsplan kan ha mange delmål. På dette stadiet i planarbeidet har listen under ikke konkrete og definerte delmål som er ferdig utarbeidet, men punktene er et resultat fra allerede kjente behov, og etter innspill i forbindelse med flere workshops.

Det er viktig at SNP blant annet treffer innen følgende:

- Styrke vår rolle som vertskommune ovenfor statlig virksomhet og legge til rette for nye samarbeidsprosjekter.
- Å definere og avgrense hva kommunen legger i begrepet næringsutvikling
- Å forplikte kommune, næringsliv, lag og organisasjoner i arbeidet med næringsutvikling som er ment å fungere som en gjensidig bindende plan for utvikling av næringslivet
- Fungere som næringspolitisk verktøy i og for kommunen
- Legge vekt på å få til operasjonalisering av samfunnsplanens mål om; *at sysselsettingsveksten innledningsvis skal være større enn befolkningsveksten* (gjelder både innen private og offentlige virksomheter)
- Legge vekt på å få til operasjonalisering av samfunnsplanens mål om; *tilrettelegging for infrastrukturutvikling og at Fauske kommune skal være et grønt knutepunkt* (HUB for transport og kraft)
- Legge vekt på å få til operasjonalisering av samfunnsplanens mål om; *attraktive Fauske* der vi skal tilrettelegge for attraksjoner, kultur og aktivitet, opphold og overnattinger, bolig, - industri, - og næringsutvikling, herunder også innen jord- og skogbruk
- Medvirke på en framoverlent måte til å opprettholde eksisterende næringsliv, styrke grunnlaget for nye arbeidsplasser, og bidra til samarbeidsordninger med academia om fremtidsrettede løsninger, herunder kompetanse og teknologi
- Gi relevant informasjon til etablerere og etableringer
- Styrke og spisse markedsføring og omdømmebygging av kommunen som helhet (Fauna, Fauske kommune og næringslivet). Dette har en førende effekt på blant annet leverandørindustri, bygg- og anlegg, reiseliv, boligmarked og potensielt kommunale tjenester, og vil påvirke bosetting av blant annet pendlere og øvrige tilflyttere.
- Involvere innbyggere, virksomheter, lag/organisasjoner og ungdomsrådet i arbeidet med næringsutvikling
- Gi innspill til og ha samspill med den delen av kommuneplanen (samfunnsdel, men også arealdel) som gir premisser for næringsutviklingen
- Avklare kommunen sitt ansvar og handlingsrom innen næringsutvikling, herunder som pådrivere for kompetanseheving som styrker lokale leverandører sin posisjon i leverandørindustrien i regionen
- Gi føringer for bruk av kommunale midler (tildeling kommunalt næringsfond)

- Når KPA 2025-2037 er sluttbehandlet skal denne implementeres i SN der det er relevant, , herunder synliggjøre tilgjengelige arealer og muligheter for næringsutvikling og drift
- Identifisere og prioritere næringer med særlige utviklingsmuligheter, med mål om å styrke lokal verdiskaping

Det kan være tjenlig å skille mellom kortsiktige og langsiktige tentative mål i strategisk næringsplan.

3.2.1 Kortsiktige- og langsiktige mål

Kortsiktige mål

Strategisk næringsplan for Fauske kommune skal medvirke til:

- å skaffe oversikt og dokumentere dagens status for næringslivet og utfordringene i nær framtid
- å få utarbeidet strategier som kommer næringslivet sine behov i møte
- å optimalisere prosjektsøknadsprosesser (søknader basert på mål om sysselsettingsvekst) som kommer kommunen og næringslivet til gode
- å styrke Fauske kommune – samlet sett – som tilrettelegger for samfunn- og næringslivet for å oppnå:
 - at kommunen oppnår samarbeid med eksterne, og internt i kommunen, om infrastrukturutvikling (innen kraft, grønt knutepunkt for transportsektoren, bypakke og sentrumsliv)
 - at kommunen kan tilby et konsept og oppnå samarbeid med eksterne om å etablere utvidet tilbud for opphold og overnattinger
 - at kommunen er aktuell i arbeidsmarkedssammenheng og for bosetting, med spisset markedsføring, særlig sett til store utviklingsprosjekter i Salten

Langsiktige mål

Strategisk næringsplan for Fauske kommune skal medvirke til:

- å styrke Fauske kommune – samlet sett – som tilrettelegger for samfunn- og næringslivet for å oppnå:
 - at kommunen er en relevant destinasjon for turister (destinasjonsutvikling)
 - at kommunen er et relevant og konkret knutepunkt (HUB) innen transport og kraft (grønn infrastrukturutvikling)
 - at kommunen oppnår samarbeid med eksterne om kompetanseheving, kompetansearbeidsplasser og digital infrastrukturutvikling (som f.eks KI)
- optimal samhandling mellom kommune og næringsliv
- langsiktig utvikling av næringslivet som er mest mulig i tråd med næringslivet sine behov
- å gjøre Fauske enda mer attraktiv som kommune for å etablere seg i, både for bedrifter og personer, med mål om
 - et levende og attraktivt sentrum for innbyggere og tilreisende
 - å oppnå befolkningsvekst, økt bolyst og forbedret livskvalitet
 - å få til et levende, moderne og bærekraftig sentrum for alle

3.3 Et helhetlig kunnskapsgrunnlag

Kunnskapsgrunnlaget i arbeidet med strategisk næringsplan består av følgende:

- Offentlige statistikker og analyser.
- Indeks Fauske (Kunnskapsparken Bodø - 2023)
- Indeks Nordland (Kunnskapsparken Bodø - 2024)
- Perspektivanalyse (Fauske kommune - 2025)

3.4 Videre kunnskaps- og utredningsbehov

I arbeidet med strategisk næringsplan er det behov for ytterligere innhenting av kunnskap på følgende områder:

- Det er store utfordringer med å skaffe relevant rekruttering i arbeidslivet for hele regionen og fylket for øvrig. Her er det naturlig å innhente kunnskap fra bedrifter og institusjoner som har lykket med dette arbeidet. Indeks Fauske oppdateres med siste tilgjengelig statistikk og spisses inn mot arbeidet med strategisk næringsplan.
- Infrastrukturelle utfordringer og utviklingen av regularitet for bane og vei. Grunnlaget må basere seg på trafikkflyt og samfunnets behov for gode infrastrukturelle løsninger. Slik kunnskap hentes fra offentlige institusjoner og bransje for logistikk og samferdsel.
- Kartlegging av grunnforhold i Fauske sentrum.

3.5 Avgrensinger og koblinger mot andre aktuelle planer

Kommuneplanens samfunnsdel – Fauske mot 2034 – har lagt klare føringer for arbeidet med strategisk næringsplan.

Revidering av kommuneplanens arealdel er under utarbeidelse og planene må til dels ses i sammenheng med hverandre.

Salten Regionråds «Masterplan for utvikling av Salten som reisemål 2026 – 2035» er også under utarbeidelse og kan ha innvirkning for arbeidet med strategisk næringsplan.

3.6 Alternative utviklingsretninger

Det videre arbeidet med utvikling av detaljerte mål og strategier, vil kunne belyse nødvendige vurderinger av ulike scenarier som oppstår. Samtidig vil nasjonale, regionale og lokale føringer stille krav til hvilket beslutningsgrunnlag som skal legges til grunn for planen.

4. Planforutsetninger og rammer for arbeidet

Kommuneplaner og –delplaner skal utarbeides etter Plan- og bygningsloven. I planarbeidet skal kommunen ivareta både lokale, regionale og nasjonale interesser og oppgaver, og således legge statlige og regionale føringer til grunn for sitt arbeid. Disse føringene kan være i form av eksempelvis lover, forskrifter, retningslinjer, veiledere og planer/ strategier.

4.1 Nasjonal og regionale føringer

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging (NF):

Etter ny bestemmelse i plan- og bygningsloven av 2008 skal det hvert fjerde år utarbeides et dokument med nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, som skal sikre at nasjonale interesser blir ivaretatt. Dette er med mål om å fremme bærekraftig utvikling. Nye Nasjonale forventninger ble vedtatt 2019.

Andre relevante føringer:

- Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging 2014
- Meld. St. 18 (2016 – 2017) Bærekraftige byar og sterke distrikt
- Meld. St. 5 (2019 – 2020) Distriktsmeldingen: Levende lokalsamfunn for fremtiden
- Fylkesplan for Nordland 2013 – 2025.
- Regional plan for by- og regionsenterpolitikk 2017 – 2025.
- Regional plan for landbruk i Nordland 2018-2030 - «Et bærekraftig og nyskapende landbruk».

4.2 Kommunale forutsetninger

Ny kommuneplanens samfunnsdel ble sluttbehandlet juni 2020 i kommunestyret. Overordnede mål og strategier for samfunnsdelen vil være førende for arbeidet med kommunedelplanen. Det er også utarbeidet et kunnskapsgrunnlag i dette arbeidet som vil ligge til grunn for videre kunnskapsutvikling og utredningsbehov.

Kommuneplanens arealdel er i prosess og vil også skape forutsetninger for strategisk næringsplan.

5. Planprosessen

5.1 Organisering av arbeidet

Prosesseier

Kommunestyret er eier av planprosessen, og vil gjennom planprosessen vedta planprogrammet og videre den ferdig reviderte kommunedelplanen for strategisk næringsplan. Planprogram og planforslag vil presenteres og sendes ut på høring av plan, utvikling og klimautvalget.

Prosessansvarlig

Fauna KF er ansvarlig for planprosessen sammen med kommunens plan- og samfunnsavdeling, som blant annet vil bidra til å ivareta tverrfaglige hensyn i planprosessen, og organisering av arbeidet opp mot de ulike tjenestesektorene.

5.2 Medvirkning og forankring

Lovmessige krav til medvirkning i planarbeidet – høring og offentlige ettersyn

Lovmessige krav til medvirkning i planprosesser er beskrevet i plan- og bygningslovens kapittel 5, og krav til medvirkning ved utarbeidelse av planprogram utdypes nærmere i PBL §§ 4 – 1 og 11 – 13. Oppstart av planarbeidet med kommunedelplanen varsles samtidig med at forslag til planprogram sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn. Høring betyr at forslag sendes til statlige, regionale og kommunale myndigheter, og andre offentlige organer, private organisasjoner og institusjoner som blir berørt av forslaget, til uttalelse innen seks ukers frist. Offentlig ettersyn betyr at forslag gjøres tilgjengelig for alle, gjennom kunngjøring i minst én avis som er alminnelig lest på stedet og ved å gjøres tilgjengelig gjennom elektroniske medier. Planprogrammet fastsettes av kommunestyret, eller deres delegerte myndighet, i samsvar med kommunelovens regler. (Jf. PBL § 4- 1, og §§ 11-12 og 11-13.)

Videre planforslag vil også sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn etter samme retningslinjer. Av videre saksframlegg skal det framgå hvordan virkningene av planen og innkomne uttalelser til planforslaget har vært vurdert, og hvilken betydning disse er tillagt vedtaket. Det skal også framgå hvordan planen ivaretar nasjonale og regionale hensyn. Det er kommunestyret som vedtar den ferdige planen. Vedtatt plan skal kunngjøres og gjøres tilgjengelig gjennom elektroniske medier. (Jf. PBL §§ 11 – 14 og 11 – 15).

God medvirkning

Plan- og bygningsloven (PBL) beskriver de lovmessige krav til medvirkning i planprosesser. Det er allikevel sterke incentiver som taler til fordel for medvirkning utover de lovfestede minstekravene i PBL.

Åpne planprosesser er viktig for å motivere folk flest til engasjement og eierskap i politikk og planlegging. For å tilrettelegge for åpne prosesser vil kommunen bruke kommunens nettside og sosiale medier aktivt til informasjon og dialog. Lokalavisene og andre lokale medier vil også være en viktig kanal i medvirkningsarbeidet.

Tidlig medvirkning i planprosessen kan bidra til å sikre bredde i kunnskapsgrunnlaget, som igjen får mulighet til å utvikles og styrkes gjennom prosessen. Samtidig må det være tydelige rammer for opplegget; med forventningsavklaring i forhold til mål og hensikt, tidsbruk og omfang for de som blir involvert.

Bred involvering i planarbeidet kan bidra til å sikre kvalitet i plan- og beslutningsgrunnlaget. For eksempel kan lokalkunnskap fra innbyggerne komplettere «ekspertkunnskap» basert på statistikk og utredninger. Dette gir kommunen bedre kjennskap til ulike utviklingsbehov og – muligheter, samtidig som det gir et mer nyansert og helhetlig kunnskapsgrunnlag. For å tilrettelegge for bred involvering vil kommunen ta i bruk tilpasset opplegg til ulike tema, interessegrupper, eller arenaer.

Særlig tilrettelegging

Kommunen har et særlig ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge. Grupper og interesser som ikke er i stand til å delta direkte, skal sikres gode muligheter for medvirkning på annen måte. (Jf. PBL § 5 – 1).

For å ivareta dette vil kommunen sørge for å involvere aktører som arbeider aktivt for å ivareta disse gruppenes interesser i planleggingen. Aktuelle deltakere kan være:

- Ungdomsrådet

- Eldrerådet
- Rådet for funksjonshemmede

Parallelle prosesser

Parallelt med planprosessen vil det foregå ulike andre planprosesser for kommunale planer. Prosessansvarlig vil, der det er naturlig og mulig, samkjøre medvirkningsaktiviteter med disse prosessene.

Konsekvensutredning

I forarbeidet med strategisk næringsplan er det vurdert om kommunedelplanen skal konsekvensutredes i henhold til plan og bygningsloven og forskrift om konsekvensutredning. I henhold til § 6 skal alle kommunedelplaner ha KU med planprogram, hvis planen fastsetter rammer for tiltak i vedlegg I og II og jf. PBL § 4-2 for planer med retningslinjer eller rammer for fremtidig utbygging.

Med «fastsetter rammer for» menes overordnede planer som legger føringer for senere regulering av et konkret tiltak (nevnt i vedlegg I eller II), eller inneholder retningslinjer som har betydning for 20 beslutninger om gjennomføring av slike tiltak. Strategisk næringsplan er en strategisk og tematisk plan, men ikke juridisk bindende «arealplan».

Konklusjonen er at kommunedelplan for strategisk næringsplan ikke omfattes av PBL § 4-2, andre ledd og forskriftenes §§ 6 til 8 og skal derfor ikke konsekvens utredes.

Statlige og regionale myndigheter, andre offentlige instanser med særlige interesser

Gjennom høring og offentlig ettersyn vil kommunen legge til rette for åpenhet i planprosessen, slik at statlige og regionale myndigheter, samt nabokommuner og andre interessenter vil ha mulighet til å komme med innspill. Ved behov vil forslag til planprogram bli presentert i regionalt planforum.

5.3 Framdriftsplan – milepæler i arbeidet

Tentativ framdriftsplan i tabellen under. Framdriften vil være avhengig av blant annet tilgjengelige ressurser og politisk forankring i arbeidet.

Oppstart planarbeid varsles – forslag presenteres for plan, utvikling og klimautvalget	Mai 2025
Høringsperiode planprogram – oppstart medvirkning	Juni 2025
Vedtak av planprogram i plan, utvikling og klimautvalget og formannskapet	November / desember 2025
Utarbeidelse av planforslag og ferdigstilling av 1. utkast	Mars 2026
Høringsperiode	April / mai 2026
Politisk sluttbehandling påbegynnes	Juni 2026

Det legges opp til minimum fire innspillmøter, hhv. tre bransjevis dialogmøter og et åpent møte for både innbyggere, næringsliv og samfunnet for øvrig herunder den tredje sektor.. Det er naturlig at disse møtene arrangeres i samarbeid med Fauske Næringsforum og andre samarbeidspartnere. Det vil også utarbeides en digital innspillsportal på Faunas hjemmeside som skal gjøre det enkelt å komme med innspill til planarbeidet. Temamøter og andre innspillsformer vurderes fortløpende.